

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

«МЕДІАРЕСУРСИ В РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ НУШ»

Освітньо-професійна програма Початкова освіта

Рік навчання **2025-2026, 3-й семестр**

Форма навчання (денна, заочна)

Галузь знань

А «Освіта»

Спеціальність

А3 «Початкова освіта»

Перший (бакалаврський)
рівень вищої освіти

Кафедра
та викладач

Кафедра початкової освіти та інноваційної педагогіки

Викладачка – **Васютіна Тетяна Миколаївна** – докторка педагогічних наук, професорка

Лінк на профіль викладачки на сайті факультету: <https://bit.ly/3TYHEPq>

Лінк на профіль викладачки на Google Scholar <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=WHcZvd0AAAAJ>

Авторський Ютуб-канал: <https://bit.ly/3TZmQak>

E-mail: t.m.vasyutina@npu.edu.ua

**I. Основна
мета/цілі
навчання**

Мета курсу – забезпечити оволодіння студентами спеціальності 013 «Початкова освіта» освітнього рівня «Бакалавр» необхідним обсягом фахових компетентностей, які допоможуть вчителю ефективно застосовувати медійні ресурси у професійній діяльності.

**II. Місце
навчальної
дисципліни в
освітній
програмі***

*Навчальна дисципліна вибіркова.
Цикл професійної підготовки*

**III. Обсяг
навчальної
дисципліни**

	Денна ф.н.	Заочна ф.н.
Кількість кредитів	6	6
Загальна кількість годин	180	180

<i>Лекційні заняття</i>	<i>20</i>	<i>10</i>
<i>Семінарські/практичні заняття</i>	<i>40</i>	<i>6</i>
<i>Лабораторні заняття</i>	<i>18</i>	<i>-</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>102</i>	<i>156</i>

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади використання медійних ресурсів учителем НУШ

Тема 1.1. Вступ. Суть поняття «медіа» та підходи до класифікації інформаційних засобів. Мас-медіа, директ-медіа, мультимедіа. Роль медіа у довкіллі сучасних молодших школярів.

Мета і завдання освітнього компоненту. Суть поняття «медіаресурси», їх види, місце у професійній характеристиці вчителя початкової школи та здатності реалізовувати ідеї НУШ. Емоційно-ціннісне навантаження медіатекстів. Вербальні і невербальні засоби впливу на читача. Маніпуляція в медіа.

Змістовий модуль 2. Методичні особливості використання медійних ресурсів у професійній діяльності вчителя початкової школи

Тема 2.1. Організація дослідження медіаресурсів учнями та робота з ними у початковій школі.

Дидактичний потенціал змісту освітніх галузей щодо висвітлення теми медіаресурсів у навчанні молодших школярів. Змістові лінії мовно-літературної ОГ: «Досліджуємо медіа» (Типова 1, 2), «Досліджуємо і взаємодіємо з медіапродукцією» (Типова 1).

Формування в учнів основ медіаграмотності. Розвиток уміння розрізняти реальний світ і світом мас-медіа, інтерпретувати, аналізувати, оцінювати медіатексти (фільм, мультфільм, реклама, фотографія тощо) та створювати прості медіапродукти. Інструменти для активного критичного освоєння комунікативного медіасередовища.

Візуальні медіа. Паперова та електронна книжка. Інтернет-ресурси для дітей (зокрема сайти дитячих журналів). Засоби масової інформації: газета, журнал. Елементи форми (колір, фото, шрифт).

Аудіальні медіа. Засоби масової інформації: радіо. Аудіокнижка, онлайн радіо. Засоби впливу на радіослухачів (інтонація, тембр, фононові шуми, музичний супровід).

Аудіовізуальні медіа. Засоби масової інформації: телебачення. Види телевізійних програм (новинні, розважальні, ток-шоу, ігрові, спортивні, просвітницькі, дитячі). Мультфільм. Елементи форми (рухомі образи, звукові засоби).

Інтернет. Комп'ютерні ігри, розроблені за мотивами відомих дитячих книжок, фільмів тощо. Реклама у друкованих виданнях, на радіо та телебаченні.

Тема 2.2. Використання медіаресурсів для формування складників ключових компетентностей та наскрізних умінь молодших школярів.

Інтеграційні можливості різних видів медіа для формування знань, умінь, ставлень, цінностей молодших школярів при вивченні предметів та інтегрованих курсів початкової школи.

Впровадження технології розвитку критичного мислення, проєктної та ігрової в освітньому процесі із

застосуванням медіаресурсів. Формування в учнів уміння виражати себе і спілкуватися з іншими за допомогою власних медіапродуктів.

Використання цифрових застосунків для організації роботи учнів з різними видами медіа (онлайн-платформи, розвивальні ігри тощо) під час офлайн та онлайн-навчання. Штучний інтелект ChatGPT у роботі вчителя початкової школи: плюси і мінуси.

Теми практичних занять.

ЗАНЯТТЯ 1-2. Підходи до медіапродукції як об'єкту вивчення молодшими школярами у чинних Типових освітніх програмах.

ЗАНЯТТЯ 3-4. Візуальні медійні ресурси у початковій освіті

ЗАНЯТТЯ 5-6. Аудіальні медійні ресурси та їх роль у формуванні ключових компетентностей молодших школярів.

ЗАНЯТТЯ 7-8. Аудіовізуальні медійні ресурси у роботі з учнями початкової школи.

ЗАНЯТТЯ 9. Роль медійних ресурсів у формуванні основ громадянської компетентності учнів початкової школи.

Завдання для самостійної роботи.

Назви модулів і тем	Зміст завдань до СРС
<p>Змістовий модуль 1. Теоретичні засади використання медійних ресурсів учителем НУШ Тема 1.1. Вступ. Суть поняття «медіа» та підходи до класифікації інформаційних засобів. Мас-медіа, директ-медіа, мультимедіа. Роль медіа у довіллі сучасних молодших школярів.</p>	<p>Ознайомлення з контентом найпоширеніших видів медіа-продукції, яку доцільно використати у освітньому процесі НУШ: візуальної (текст, малюнок, фотографія); аудіальної (музика, радіо); аудіовізуальні (ТБ, кіно, анімація Інтернет, гаджети).</p>
<p>Змістовий модуль 2. Методичні особливості використання медійних ресурсів у професійній діяльності вчителя початкової школи Тема 2.1. Організація дослідження медіаресурсів учнями та робота з ними початковій школі.</p>	<p>Розроблення ідей щодо особливостей ілюстрування медіатекстів учнями; створення медіапродуктів до важливих дат і подій (в країні, в родині, класі). Включення цих ідей в уроки та позаурочну роботу вчителя початкової школи.</p>
<p>Змістовий модуль 2. Методичні особливості використання цифрових освітніх ресурсів у професійній діяльності вчителя початкової школи Тема 2.1. Методика використання цифрових освітніх ресурсів в умовах офлайн та онлайн навчання.</p>	<p>Розробка сюжетів рольових ігор, пов'язаних з професіями у медіа: диктор, журналіст, розповсюджувач візуальної інформації. Співставлення цих ігор з темами уроків з предметів та інтегрованих курсів. Дослідження можливостей різних можелей штучного інтелекту для формування основ медіаграмотності молодших школярів.</p>

Тема 2.2. Використання медіаресурсів для формування складників ключових компетентностей та наскрізних умінь молодших школярів.	Розробка тематики навчальних проєктів з інтегрованим змістом, пов'язаних з використанням різних видів медіа ресурсів. Підбір стратегій розвитку критичного мислення учнів засобом медіаресурсів на уроках з предметів та інтегрованих курсів.
---	--

V. Результати навчання

Інтегральна компетентність : Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

№	Результати навчання	Компетентності
1	ПР 03: Використовувати відповідні інтернет-ресурси, програмне забезпечення для організації ефективного освітнього процесу у початковій школі та самоосвіті; критично оцінюючи достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання технологій у власній професійній діяльності.	СК 2: Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, вивчати, аналізувати та застосовувати під час планування освітнього процесу професійну інформацію, яка представлена в літературі, на електронних носіях, на Web-сервісах, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології та оперувати ними в професійній діяльності.
2	ПР 05: Проектувати власну професійну діяльність, приймати самостійні рішення щодо використання цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, критично оцінювати одержані результати використання різних сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій, розвивати в молодших школярів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.	СК 6: Здатність організовувати освітній процес в початковій школі, з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій як цілісну систему формування особистості дитини молодшого шкільного віку у взаємозв'язку всіх його компонентів (мети і завдань, чинників впливу, закономірностей і принципів, методів, прийомів, засобів, форм навчання і виховання, діагностики й корекції результатів).
3	ПР 07: Здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання. Планувати динаміку розгортання змісту освітніх галузей та професійний саморозвиток вчителя.	

VI. Порядок і критерії оцінювання

Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.
Методи поточного контролю: усне опитування, тести, практичні завдання.
Форма підсумкового контролю: залік

Шкала оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу

<i>Вид роботи</i>	<i>Кількість робіт</i>	<i>Кількість балів</i>
Письмові роботи	5	50
Написання модульної роботи	1	20
Моделювання фрагменту уроку з використанням медіаресурсів	1	20
Усні відповіді на занятті		10
Всього за семестр:		100
Участь у вебінарах / тренінгах, що відповідають тематиці даного курсу* *Здобувачу/здобувачці можуть зараховуватися бали за неформальну освіту (замість окремих видів практичної чи самостійної роботи з дисципліни). При наявності сертифіката і анованого звіту за змістом заходу, де брав / брала участь.		

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей: повнота та правильність розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення, впевненість та аргументованість, використання у відповіді посилань на інформацію з основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників та інших методичних видань тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння та самостійні оцінні судження, висновки.

Під час виконання письмових завдань: повнота та правильність розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати самостійні висновки, ступінь сформованості практичних умінь, досвід творчої та пошукової діяльності, акуратність оформлення письмової роботи.

Рівні відповідності критеріям

Високий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв зміст навчальної дисципліни повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових та творчих проектах. Виконав усі практичні / самостійні завдання правильно та ґрунтовно. Демонструє здатність пов'язувати теоретичні знання з курсу з практичним досвідом професійної діяльності.

Достатній рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв зміст навчальної дисципліни в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності. Уміння продуктивні, проте без вияву творчості. Здатен працювати самостійно, проте допускає неточності.

Середній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв зміст навчальної дисципліни в повному обсязі, але його знання містять неточності та помилкові судження, уміння проявляються на репродуктивному рівні. Здобувач не може сформулювати самостійні оцінні судження та висновки.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово, частково. При виконання практичних завдань допускає помилки та потребує допомоги викладача чи колег-студентів.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні, демонструє фрагментарні знання, не може самостійно викласти більшість практичних завдань. Виконав частину практичних / самостійних завдань з суттєвими помилками та недоліками.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач не засвоїв більшості тем, володіє елементарними

знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку, практичні уміння не сформовані; **0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни.** Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом, змістом курсу не оволодів.

VII. Політика курсу*

Політика щодо відвідування

Під час вивчення ОК здобувачі / здобувачки дотримуються вимог чинного законодавства України, Статуту УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/statut-ukrayinskoho-derzhavnoho-universytetu-imeni-mykhayla-drahomanova>) і Правил внутрішнього розпорядку УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/pravyla-vnutrishnoho-rozporiadku-udu-imeni-mykhayla-drahomanova>), дотримуються етичних норм поведінки.

Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за визначеним деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

Політика щодо дедлайнів і перескладання

Усі завдання передбачені навчальною програмою мають бути виконані у встановлений викладачем термін. Практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки).

Здобувачі / здобувачки вищої освіти можуть здійснювати перескладання результатів навчання ОК відповідно до положення «Порядок організації і проведення контролю та оцінювання знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості студентами УДУ імені Михайла Драгоманова» (посилання на Положення: <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty>)

Правила виконання завдань ОК: практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки). У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату.

Політика щодо конфліктних ситуацій

Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-vrehuliuvannia-konfliktiv-v-udu-imeni-mykhayla-drahomanova>). Між учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.

Умови для інклюзивного вивчення освітнього компонента. *Форми інклюзивного навчання.* Підтримувальне та паралельне навчання, навчання в малих групах / команді, почергове навчання. *Методи інклюзивного навчання.* Ігрові та неігрові методи контекстного навчання, інтерактивні, наочні, активні методи рефлексії, спеціальні методи (супровід), методи розвитку і корекції емоційної сфери.

III. Основні інформаційні

1. Васютіна Т. М. Освітні медіаресурси та цифрові застосунки як засоби реалізації STEM-технологій у підготовці майбутніх педагогів. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки.* Випуск 7/Ред. кол.: ВФ Черкасов, ОА Біда, НІ Шетеля та ін.

ресурси

- Ужгород-Кропивницький: Видавництво «Код». 2024. С.18 - 24. URL: <https://bit.ly/3JXd7P3>
2. Вербещук С., Луцан Н., Червінська І. Методика формування монологічного мовлення молодших школярів засобами медіаосвіти. *Молодь і ринок*. 2024. № 11(231). С. 50-54. URL: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/316383/307107>
 3. Всі ми потрібні. URL: https://www.youtube.com/watch?v=yt3D_4yda0M
 4. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>
 5. Дуже важливо навчити цьому наших дітей. URL: <https://www.facebook.com/promum.com.ua/videos/1872605186336833/>
 6. Концепція «Нова українська школа». URL: <http://mon.gov.ua/202016/12/05/konczepczyia.pdf>
 7. Медіа .URL:<https://uk.wikipedia.org/wiki/Медіа>
 8. Мотузки. URL: https://www.youtube.com/watch?v=S_Q0ByWT8lg
 9. Олефіренко Т., Матвієнко О., **Васютіна Т.**, Золотаренко Т. Основи організації дистанційного та змішаного навчання у закладах вищої та початкової освіти. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 013 Початкова освіта. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова. 2022. 145 с. URL: <https://bit.ly/3QX7vFI>
 10. Пилипів І. Штучний інтелект. Як правильно використовувати ChatGPT українцям. 2023. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2023/02/21/697273>
 11. Положення про електронні освітні ресурси. URL : <https://bit.ly/3RdMSFJ>
 12. Савченко, О. Я. Потенціал нового змісту початкової освіти в контексті формування у молодших школярів медіаграмотності. *Збірник статей Сьомої міжнародної науково-методичної конференції: Сучасний простір медіаграмотності та перспективи його розвитку*. 2019. С.186-191.
 13. Сіранчук, Н.М. До проблеми формування монологічного мовлення учнів початкових класів засобами медіаосвіти. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*, 2024. 3 (56). с. 98- 105. URL: <https://journals.gnpu.edu.ua/index.php/vgnpu/article/view/58>
 14. Типова освітня програма (за ред. Р.Б. Шияна). URL: <https://bit.ly/3TdkeWB>
 15. Типова освітня програма (за ред.О.Я. Савченко). URL: <https://bit.ly/3Slmmuc>
 16. Україна – це ти. URL: https://www.youtube.com/watch?v=HBLzV2P2y_s
 17. Уроки гарного поводження. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=X-SBpymoRCg>
 18. Який друг справжній? URL: <https://www.youtube.com/watch?v=TAbmgJYI8pE>
 19. «YES I CAN – Paralympics RIO 2016 – We`re The Superhumans!» URL: <https://www.youtube.com/watch?v=vzjuQoNM534>
-

*Обговорено та затверджено на засіданні кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки
Протокол №_5 від 6 лютого 2025 р.*
